

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 5. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

2013 a külhoni magyar kisiskolák éve

Elindult a 2013 - a külhoni magyar kisiskolák éve című program, amelyre 100 millió forintot különítettek el a Bethlen Gábor Alapnál - jelentette be Répás Zsuzsanna. A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a Magyarság Házában tartott sajtótájékoztatón kiemelte: az a cél, hogy minél több kisgyermeket magyar iskolába írassanak szüleik, és egyre többen válasszák a magyar nyelvű oktatást. Szeretnének a szülők számára segítséget nyújtani, hogy iskolaválasztáskor valós és hiteles információkra támaszkodva tudjanak megalapozott döntést hozni. Arra is szeretnének rávilágítani, hogy az anyanyelvi nevelés, és a saját kultúra jelenti azt a biztos alapot, amire építeni lehet a jövőben - fűzte hozzá. Ez a program a tavaly elindított külhoni magyar óvodák éve projekt folytatása. A helyettes államtitkár a közösségépítés fontossága mellett kitért arra, hogy általános és régióspecifikus módszertani csomagok egyaránt segítik a megvalósítást, valamint Kárpát-medencei körutat is terveznek a szakemberek a programban közreműködők részvételével. Szeretnének eljutni a kisiskolásokhoz, a pedagógusokhoz, a szülőkhöz és mindenkire, aki meghatározó szerepet játszik ezen intézmények életében - hangsúlyozta. A program megvalósításában a Bethlen Gábor Alap, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet és az Erzsébet Szálloda, Táborok és Vendégházak Nonprofit Közhasznú Kft. egyaránt közreműködik, a szakmai koordinációt a Nemzetpolitikai Államtitkárság látja el. A sajtótájékoztatón a helyettes államtitkár programcsomagot és Gárdonyi Géza mesekönyvet adott át a határon túli magyar pedagógusszövetségek képviselőinek. A mesegyűjteményt minden külhoni iskolába eljuttatják. Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke felidézve a külhoni magyar óvodák éve programot kiemelte: azt látták, hogy valóban odafigyeltek a pedagógusok igényeire, egyeztettek velük. Nagyon jelentős lépés volt abban, hogy az egységes magyar nemzet ne csak fogalom legyen, hanem valósággá válhasson - mutatott rá. Ennek folytatása idén a külhoni magyar kisiskolák éve program. A kisiskola olyan fontos láncszem, ahol minden eldől - állapította meg beszédében Orosz Ildikó.

Orbán Viktor: Az antiszemitizmus minden formáját elítéljük

A holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapja alkalmából kiadott nyilatkozatában a miniszterelnök kiemelte, hogy „Magyarországon soha többé nem fordulhat elő, hogy embereket származásuk, vallásuk miatt hátrány, megaláztatás érjen, a kormány az ország minden polgárát megvédi, és az antiszemitizmus minden formáját elítéli.” A kormányfő emlékeztetett: Magyarországon él Közép-Európa legnagyobb létszámú zsidó közössége, amelynek virágzó kultúrája mindig is a magyar kultúra szerves része volt, és az napjainkban is. A zsidóság 1944-45-ös tragédiája így az egész magyar nemzet tragédiája - tette hozzá. Kiemelte, hogy a magyar kormány bevezette a holokauszt emléknapot minden iskolába, megalapította a Terror Háza Múzeumot, valamint még korábban a Holokauszt Emlékközpontot Budapesten, továbbá 2014-ben létrehozta a Magyar Holokauszt 2014 Emlékbizottságot. Hozzátette „Meggyőződésem, hogy Magyarország egy olyan ország, ahol

soha többé nem fordulhat elő, hogy embereket származásuk, vallásuk miatt hátrány, megaláztatás érjen. Megvédjük az ország minden polgárát, és ebben nem ismerünk kompromisszumot. Nem tűrjük és elítéljük bármely kisebbség megbélyegzését, az antiszemitizmus minden megnyilvánulási formáját" - zárta nyilatkozatát Orbán Viktor.

RMDSZ: minden magyar gyermek számít idén is

A tavalyi évhez hasonlóan idén is útjára indul az RMDSZ Minden magyar gyermek számít elnevezésű, országos beiskolázási kampánya, amely arra biztatja a magyar vagy etnikai szempontból vegyes családokat, hogy írassák magyar osztályba gyermekeiket. „A kampány célja, hogy megmagyarázza a szülőknél és a tizenéves fiataloknak, milyen előnyökkel jár, ha tanulmányaikat az óvodától az egyetemig anyanyelvükön végzik. Végérvényesen le akarunk számolni azzal a mítosszal, miszerint hosszú távon hátrányos, ha a fiatalok magyar nyelven tanulnak” – hangsúlyozta Magyarai Tivadar, a szövetség oktatási főtitkárhelyettese. Hozzátette, az RMDSZ főtitkársága a következő időszakban az egyházak, a civil szervezetek segítségével, pedagógusok együttműködésével, a sajtón keresztül, különféle rendezvényeken szólítja meg az éppen iskolaválasztás előtt álló szülőket, fiatalokat, tudatosítva bennük, hogy az anyanyelvű oktatás a legalkalmasabb a tananyag és különböző képességek elsajátítására, s nem gátolja a román nyelvterületen való boldogulást. „A kampányt olyan iskolaválasztásról szóló érvek mentén építjük fel, amelyeket szülőktől, pedagógusoktól gyűjtöttünk tavaly, ezért bízunk abban, hogy munkák idén is eredményes lesz” – emelte ki Magyarai.

Összefogást sürget Tőkés László az európai polgári kezdeményezés ügyében

Az erdélyi magyar politikai szervezetek terveinek összehangolását sürgeti Tőkés László európai parlamenti képviselő, a Kárpát-medencei Autonómia Tanács (KMAT) elnöke a kisebbségvédelem tárgyában benyújtandó európai polgári kezdeményezés ügyében. Tőkés László a sajtónak is eljuttatta azt a levelet, amelyet a KMAT elnökeként csütörtökön Kelemen Hunornak, az RMDSZ elnökének, Toró T. Tibornak, az Erdélyi Magyar Néppárt elnökének és Izsák Balázsnak, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnökének küldött. Tőkés megköszönte, hogy a 2012-es romániai választások idején nem tették kampánytémává az európai polgári kezdeményezés kérdését. Ugyanakkor aggódalmának adott hangot amiatt, hogy mind az RMDSZ, mind az SZNT a „külön utas megoldást választotta”. A KMAT elnöke meglemlítette, egyik szervezettől sem vitatható el annak a joga, hogy saját elképzelései szerint cselekedjék, de féltő, hogy a párhuzamosan elindított kezdeményezések egymás rovására mennek. Szerinte a polgári kezdeményezés sikere függhet attól, hogy megtalálják-e a felek a közös nevezőt. Eközben Kelemen Hunor szövetségi elnök csütörtökön a Kolozsvári Rádióban azt nyilatkozta, sorra csatlakoznak az európai

kisebbségek az RMDSZ által elindított állampolgári kezdeményezéshez, mely révén elkezdődhet a minden tagországra kötelező kisebbségvédelmi szabályozás megalkotása. „A kisebbségi európai polgári kezdeményezés az elmúlt 50 év legnagyobb kitörési lehetősége a kisebbségvédelem terén Európában” – hangsúlyozta az RMDSZ elnöke. A szövetségi elnök szerint a keretszabályozási csomag olyan lehetőséget jelent, amely ráirányítja az európai uniós intézmények és a többségi társadalmak figyelmét a kisebbségi kérdésre. „Olyan javaslatcsomagot alkotunk, amely kitér az európai uniós jog minél több területére, és amelyben valamennyi kisebbségi szervezet megtalálja a számára fontos előírásokat. A csomag a következő egy-két évtizedre meghatározóan tartalmazza majd az európai kisebbségvédelem alaptételeit” – hangsúlyozta Kelemen Hunor.

Restitúció felelősségvállalással – áprilisig fogadhatják el az új törvényt

Áprilisig felelősséget vállal a kormány az új restitúciós törvénytervezetért – jelentette be Liviu Voinea költségvetésért felelős tárca nélküli miniszter. Elmondta, hogy az idei költségvetés-tervezetben csupán azon volt tulajdonosok kárpótlására különítettek el pénzt – 500 millió lejt –, akiknek ügyében már végleges bírósági ítélet született. Markó Attila képviselő, a restitúciós bizottság korábbi tagja úgy vélekedett, az államnak nincs annyi pénze, hogy egy költségvetési ciklusban rendezze a kárpótlási ügyeket. „Még nem láttam konkrét javaslatot a restitúciós törvény módosítására, de a becslések szerint mintegy 16 milliárd lejre rúg a visszaigényelt, de még vissza nem adott javak értéke” – fogalmazott az RMDSZ-es képviselő, aki az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának egykori vezetőjeként évekig volt az ingatlan-visszaszolgáltató bizottság tagja. Elmondta, a körvonalazódó megoldás közel áll az RMDSZ javaslatához, miszerint azt, amit lehet, természetben kell visszaadni, mert így nem terheli az állami költségvetést, amennyiben erre nincs mód, csereingatlant vagy földterületet kell felajánlani helyette. A képviselő szerint ugyanis a jelenlegi gazdasági helyzetben az állam már nem tud olyan mértékben kárpótolni, mint évekkel ezelőtt. Ugyanakkor az is valószínű, hogy bírósághoz fordulnának azok, akik korlátozott kártérítést kapnak, arra hivatkozva, hogy a korábbi igénylők természetben visszakapták az ingatlanokat, vagy reálértéken kártalanították őket. Az eddigi tapasztalatok szerint például a visszaigényelt egyházi ingatlanoknak csupán 20 százaléka esetében nem volt lehetőség a természetbeni visszaszolgáltatásra. A politikus arról is beszámolt, hogy a magyar történelmi egyházak 1700 visszaszolgáltatási kérést nyújtottak be, ebből eddig 1100 járt sikerrel, tehát az igénylések több mint 60 százaléka megoldódott, és az esetek többségében természetben kapták vissza ingatlanjaikat.

Háromszéki vezetők: a labda fel van dobva az MSZP-nek

Az erdélyi település- és megyevezetők egy része fenntartásokkal fogadta az MSZP Kolozsváron meghirdetett új nemzetpolitikáját. Van közöttük olyan polgármester, amelyik

kijelentette: az RMDSZ nem vállal szerepet abban, hogy a szocialista párt tisztára mossa magát Erdélyben. A téma kapcsán Száva Enikő Sepsiszentgyörgyön Tamás Sándorral, Kovászna megye tanácsának elnökével, és Antal Árpáddal, Sepsiszentgyörgy polgármesterével beszélgetett. Mindkét RMDSZ-es vezető egyetértett abban, hogy bár az jó dolog, ha az MSZP egy új dolgot indított el, és új fejezetet szeretne kezdeni, viszont az kétségtelen, hogy az elmúlt időszakban a szocialisták nem jeleskedtek a nemzetpolitikai kérdések tekintetében. Tamás Sándor a Fideszről szólva azt mondta, hogy vezetői nem az elmúlt napokban, hónapokban kezdtek Erdélybe járni, hanem nemzetpolitikai szempontból itt velük együtt nőttek fel. Antal Árpád azt fejtette ki, hogy az európai baloldal sokkal jobban támogatja az autonómiatörekvéseket, mint az európai jobboldal, tehát ilyem értelemben a labda fel van dobva az MSZP-nek, a következő időszakban van lehetősége bizonyítani, hogy támogatja a székelyföldi autonómiatörekvéseket. Tamás Sándor hangsúlyozta, hogy az elmúlt időszakban a Fidesz-KDNP tett le olyan megvalósításokat a nemzetpolitika asztalára, amely az erdélyi magyarságnak nem csak a szívéhez, de a gondolatvitéléhez is nagyon közel áll.

A két székelyföldi vezető nincs egyedül álláspontjával az RMDSZ-en belül. A Szövetség több vezető tisztségben levő politikusát egyre inkább zavarja, hogy semmiféle előzetes egyeztetés vagy legalább tájékoztatás nem volt sem az MSZP-vel való kapcsolat szorosabbra fűzéséről, sem a kormányzó balliberális szövetséggel kötött előzetes megállapodásról. Nyilvánvaló vált, hogy az RMDSZ alapszabályzatban nevesített belső döntéshozó fórumai nem működnek, a fontos kérdésekről csak egy szűk, informális kör tudhat, amelybe nem tartoznak bele a legerősebb helyi szervezetek vezetői, de a mandátumot nyert képviselők és szenátorok nagyobb része sem. Bár a sajtó nyilvánossága előtt csak kevesen vállalják álláspontjukat, a jelenlegi vezetés kemény bírálatokat kap a belső fórumokon. Úgy tűnik, hogy a májusi, tisztújítással nem foglalkozó kongresszus előtti belső egyeztetéseken a vezetőség nem kerülheti meg a döntéshozatali mechanizmusokkal kapcsolatos problémák tisztázását.

Balog Zoltán miniszter az MKP vezetőivel egyeztetett

A révkomáromi Selye János Egyetem jogállásának megőrzéséről, valamint az alap- és középfokú oktatási intézményeket érintő szlovák oktatási reformról egyeztetett Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások minisztere a Magyar Közösség Pártjának (MKP) vezetőivel csütörtökön Pozsonyban. Balog Zoltán beszámolt a felvidéki magyar párt vezetőinek Dušan Čaplovič szlovák oktatási miniszterrel folytatott tárgyalásai eredményeiről. Ebből kiderült, hogy a korábban leminősítésre jelölt révkomáromi Selye Egyetem várhatóan elkerülheti jogállása elvesztését, mivel a magyar kormány egyetemi oktatókkal, valamint a kiküldésükhöz szükséges anyagi szerepvállalással fogja segíteni a felvidéki magyar egyetemet, hogy 2014-ig teljesíthesse az akkor esedékes akkreditáció feltételeit. Berényi József, az MKP elnöke megköszönte Balog Zoltánnak a segítséget, amelyet a magyar

kormány az intézmény egyetemi besorolásának a megőrzése érdekében tesz. Berényi szerint ez a segítség is azt bizonyítja, hogy a felvidéki magyarságnak rendkívüli szüksége van Magyarországra és a magyar kormányra. Az MKP elnöke szerint ismét bizonyítást nyert, hogy hibás az a - némely szlovákiai magyar politikai képviselő által is hangoztatott - nézet, miszerint a szlovákiai magyarság „túléléséhez” a szlovák kormány támogatása is elegendő. Az egyeztetésen az alap- és középfokú oktatási intézményeket érintő szlovák oktatási reformról is szó esett. Ennek sarkalatos pontja, hogy az iskolák finanszírozása közvetlenül a minisztérium hatáskörébe kerülne át. A szlovák szaktárca terveivel nem ért egyet az MKP, mivel a reformnak a jelenlegi keretek közötti kivitelezése komoly veszélyt jelenthet a jelentős számú vidéki magyar kisiskolára. Berényi József rámutatott: az oktatási intézmények hálózatának optimalizálása kérdésében jelentős helyzeti különbségek állnak fenn Szlovákia és Magyarország között. „Dušan Čaplovič szlovák oktatásügyi miniszter elfeledkezik arról, hogy Magyarországon léteznek kisebbségi önkormányzatok, amelyek iskolafenntartók is lehetnek, és így megkapják a vonatkozó jogköröket az állam kezéből” - hangsúlyozta az MKP politikusa. Hozzátette: amennyiben a szlovák oktatásügyi reform keretén belül hasonló jogkörökkel alakulnának ilyen kisebbségi önkormányzatok, akkor a felvidéki magyar párt is támogatni tudná ezt a folyamatot, de egyébként nem. Az MKP egyébként az Országos Tanácsának hétfői ülését követően bejelentette, hogy februártól aláírásgyűjtést indít a magyar kisiskolák megvédéséért és a decentralizált iskolarendszer megőrzéséért.

Kivizsgálandónak ítélte az EP az állampolgárságtól megfosztott magyarok ügyét

Az Európai Parlament (EP) petíciós bizottsága befogadja, azaz „kivizsgálandónak” ítéli a szlovák állampolgárságtól megfosztott magyarok ügyével foglalkozó beadványt - tudatták közös közleményükben Bagó Zoltán (Fidesz), Mészáros Alajos (MKP) és Tótkés László EP-képviselők. „Mint ismeretes, Szlovákia olyan formában módosította a szlovák állampolgárságra vonatkozó szabályozást, mely alapján az a személy, aki felveszi egy másik ország állampolgárságát, automatikusan elveszíti a szlovákot. Ennek nyomán már több olyan felvidéki magyart is megfosztottak a szlovák állampolgárságtól, akik korábban kezdeményezték és meg is kapták a magyar állampolgárságot. Ez tarthatatlan és felháborító diszkrimináció!” - idézi a közlemény Mészáros Alajost, a Magyar Közösség Pártjának politikusát. A képviselők szerint Szlovákia eljárása súlyosan sérti az állampolgárságtól megfosztottak jogait és szemben áll az Európai Unió alapértékeivel, ezért európai fórum előtt kell jogorvoslatot keresni az ügyben. „Annak ellenére, hogy az Európai Unió az állampolgárság kérdését nemzeti hatáskörben tartja, a nevezett jogszabály és jogfosztási eljárás több uniós alapelveket is - úgymint a jogbiztonság elve, a jóhiszeműen szerzett jogok védelme, a méltányosság elve vagy akár az egyenlőség elve - sérthet. A petíció megalapozottságát és tényszerűségét mi sem igazolja jobban, mint hogy a szakbizottság azt befogadhatónak nyilvánította, és információkérés céljából továbbította

az Európai Bizottsághoz. Ez a döntés biztató jel, hogy ebben a kérdésben is sikerül előrelépést elérni és a szlovák kormányt nyomás alá helyezni” - fogalmazott Bagó Zoltán.

Az 1942. januári „hideg napok” áldozataira emlékeztek Újvidéken

A razzia áldozatainak emléket állító Duna-parti emlékműnél rendezett megemlékezésen jelen volt Aleksandar Vucic, a szerb kormány első alelnöke, honvédelmi miniszter, Navracsecs Tibor, a magyar kormány miniszterelnök-helyettese, közigazgatási és igazságügyi miniszter, Nikowitz Oszkár Magyarország belgrádi nagykövete, Josef Levi, Izrael nagykövete, Milos Vusevis újvidéki polgármester, valamint a szerb pravoszláv egyház, a szerbiai zsidó és iszlám hitközségek képviselői. Vučević polgármester felelevenítve az 1942. január 21-e és 23-a közötti eseményeket, azt mondta, egész generációk pusztultak el, s a jég alatt végezte egy egész város, miközben emlékeztetett arra, hogy az áldozatok egyetlen bűne azt volt, hogy más nemzethez tartozók voltak. „Amit ezek az ártatlan áldozatok örököül hagytak nekünk az az, hogy ápoljuk az együttélést” – hangsúlyozta Vučević, hozzátéve, a jövőben is identitását veszti az, aki elfeledi a múlt ártatlan áldozatait. A megemlékezés végén Navracsecs Tibor magyar miniszterelnök-helyettes, Josef Levi izraeli nagykövet, a hitközségek és a város képviselői koszorút helyeztek el a razziának emléket állító Család-szoborcsoport tövében. Aleksandar Vucic, a szerb és Navracsecs Tibor, a magyar kormány alelnöke Újvidéken a két ország közötti kapcsolatok fejlesztéséről, a megbékélés folyamatának folytatásáról és a vajdasági infrastruktúra fejlesztéséről tárgyalt. Navracsecs Tibor a tárgyalást követően magyarországi látogatásra hívta szerb kollégáját. Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke másnap Óbecsén újságíróknak nyilatkozva cáfolta azokat a híreszteléseket, miszerint nem koszorúzott az emlékhelyen: „Szerdán Újvidéken a polgárokkal együtt koszorúztam. Közvetlenül január elseje után jelentettem be ebbéli szándékomat, de valakiknek fontos volt, hogy én ne a koszorúzási ceremónia keretein belül tehessek eleget ennek a gesztusnak. Nem tudom, vajon a hovatartozásom miatt döntöttek így vagy a vajdasági parlamentet ítélték méltatlannak arra, hogy koszorút helyezzen el az áldozatok emlékére? Ezekre a kérdésekre másoknak kell választ adniuk, de azt gondolom, hogy amíg ilyen megtörténhet, senki ne csodálkozzon mindazon, ami Vajdaság vonatkozásában Újvidéken vagy máshol történik” – jelentette ki Pásztor István.

Az ukrán kormány kész segíteni a magyar iskolák problémáinak megoldásában

Az ukrán kormányzat kész elősegíteni, hogy megoldják a kárpátaljai magyar iskolák problémáit – mondta el Bayer Mihály kijevi magyar nagykövet, beszámolva a Dmitro

Tabacsnik ukrán oktatási miniszterrel folytatott megbeszéléséről. A találkozón a nagykövet sürgette a kárpátaljai magyar oktatási nyelvű iskolák problémáinak a rendezését. Szóba hozta, hogy az érettségi tételek kérdéseinek ukránról magyarra fordítása időnként pontatlan, ezért a magyar tannyelvű iskolák diákjainak értelmezési problémák miatt nehezebb lehet pontos válaszokat adni, és ezzel hátrányba kerülhetnek az ukrán iskolák tanulóival szemben. Elmondta, hogy a kárpátaljai magyar pedagógusok képesek ebben segítséget nyújtani, azaz részt venni a tesztek magyarra fordításában. A kijevi magyar nagykövet fontosnak nevezte annak megoldását, hogy a magyar anyanyelvű gyerekek jól tanuljanak meg ukránul. Kifejtette a miniszternek: a kárpátaljai magyar pedagógusok képesek olyan módszertan kidolgozásában is közreműködni, amely alkalmas arra, hogy hatékonyan és sikeresen tanítsák az ukrán nyelvet a nem ukrán anyanyelvű gyermekeknek. A Magyarországon végzett ukrán állampolgárok tudományos fokozatának ukrain elismertetésével kapcsolatban Bayer Mihály közölte, hogy a két ország között már megkezdődött egy korszerű, a bolognai folyamatnak megfelelő, új magyar–ukrán ekvivalencia-megállapodás előkészítése. Az ukrán oktatási miniszter megerősítette: Ukrajna is érdekelt abban, hogy mihamarabb elkészüljenek a nélkülözhetetlen kétoldalú oktatási együttműködési dokumentumok. Üdvözölte a magyar javaslatokat, és ígéretet tett arra, hogy igyekeznek ezekben az ügyekben mihamarabb lépéseket tenni.

